

نقدی بر «پیوستگی جنگ و براندازی نظام»

سرنوشتی حکومت ایران و روی کار آوردن خود ترغیب کنند. از نظر بختیار و اویسی، اگر غرب به سرنوشتی جمهوری اسلامی کمک نمی‌کرد، خطر تکرار تجربه افغانستان و روی کار آمدن دولتی تحت‌الحمایه شوروی در ایران وجود داشت. از سوی دیگر، هم بختیار و هم اویسی به طور گسترده از نظر مالی، تدارکاتی و تبلیغاتی به شدت تحت حمایت حکومت بعثی صدام حسین در عراق بودند. این دو دسته همگام با کشورهای عربی مانند سعودی، امارات و اردن، صدام را به حمله به ایران، اشغال خاک ایران و سرنوشتی جمهوری اسلامی ترغیب و تشویق می‌کردند. حتی بختیار در چند مصاحبه منتشر شده با گفت‌وگو با مقامات غربی، توجه و موضع‌گیری در برابر جنگ و اشغال خاک ایران به وسیله قوای عراق را دارای اولویت کمتری نسبت به سرنوشتی جمهوری اسلامی می‌داند و حمله عراق را برای رسیدن به این هدف مقتم می‌شمارد. در این گزارش‌ها تأکید شده که بختیار و اویسی به حکومت صدام مشورت داده بودند که ارتش عراق قادر است در یک هفته خاک ایران را اشغال کند. در یک ماه جمهوری اسلامی سرتگون خواهد شد. علت فعالیت مسوازی و جداگانه بختیار و اویسی هم این بود که هیچ‌کدام از آن دو حاضر نبودند تحت امر دیگری فعالیت کنند.

ترجمه سنده

اهداف و ماهیت حمله عراق به ایران، در اکثر گزارش‌های خبری-تحلیلی، همچنین پژوهشی، با پیش‌فرض «پیوستگی میان جنگ با براندازی نظام» تهیه و نوشته شده است. به این معنا که عراق با استفاده از ابزار قدرت نظامی و جنگ علیه ایران، به دنبال براندازی نظام برآمده از انقلاب بود. گرچه تاکنون انتشار برخی اظهارات و اسناد، بر صحت این موضوع دلالت دارد، اما بدون مشاهده اسناد عراق و برخی کشورهای غربی، نمی‌توان درباره ایجاد و سازوکارهای احتمالی آن، ارزیابی مناسبی انجام داد. در عین حال با پیش‌فرض پیوستگی جنگ با براندازی، این پرسش وجود دارد که: چرا براندازی نظام به عنوان هدف جنگ تعیین شده بود؟

سابقه

دکتر تفرشی در گفت‌وگو با روزنامه «شرق»، درباره مطالعه اسناد آزاد شده دولت انگلیس در سال ۲۰۱۰، به دو موضوع اشاره کرده است که بخش اول ناظر بر ارزیابی وضعیت داخلی ایران پس از پیروزی انقلاب و بخش دوم درباره نقش اپوزیسیون در مقادع‌سازی عراق، برای حمله به ایران، با هدف اشغال و براندازی است:

الف) بر اساس گزارش‌های رسمی بریتانیا، به‌خصوص گزارش‌هایی که چند نفر از افراد شاخص دانشگاهی و سیاسی مرتبط با مسائل ایران تهیه کرده بودند، ایران ۱۹۸۰ چهار گزینه جدی برای آینده پیش‌روی خود داشت، این چهار گزینه عبارت بود از:

۱- تداوم حیات نظام کنونی اسلامی در ایران و حضور مقتدر و تأثیرگذار آن در خلیج فارس و جهان اسلام، چه از طریق حکومت مستقیم روحانیان و چه با نظارت غیرمستقیم آنان.

۲- وجود یک دوره اغتشاش و ایجاد یک حکومت کمونیستی و چپ طرفدار شوروی.

۳- وجود یک دوره اغتشاش و ایجاد یک دیکتاتوری نظامی ضدکمونیستی و ایجاد یک حکومت قانون‌مدار طرفدار غرب پس از آن.

۴- فروتنی در اغتشاش بسیار شدید و نهایتاً تجزیه ایران به وسیله گروه‌های کنترل اقلیت قومی.

در این گزارش که در آستانه وقوع کودتای نافرجام نقاب تدوین شده، به صراحت از نتیجه گزینه دوم برای ایران دفاع شده است، در عین حال کمک غرب به تغییر رژیم در ایران بدون وجود حمایت کافی داخلی کاملاً خرابان تلقی شده است.

در دو سال نخست پس از پیروزی انقلاب، اپوزیسیون اصلی خارج از کشور را گروه‌های حامی سلطنت و عمدتاً گروه‌های سیاسی و نظامی وابسته به شاپور بختیار و غلامعلی اویسی تشکیل می‌دادند. بر اساس اسناد آزاد شده، بختیار و اویسی هر دو به طور موازی تلاش می‌کردند که از یک سو با جلب حمایت لندن و واشنگتن، غرب را در زمینه ضرورت کمک به

ادامه از صفحه ۵

رکوردشکنی ۳ ماهه قیمت نفت

... همچنین بر اساس این گزارش، در دو ماهه اول سال جاری میلادی، این شاخص با ۷۸ درصد رشد نسبت به دو ماهه اول سال ۲۰۱۶ میلادی مواجه شده است. گزارش دیگری از همین خبرگزاری به صادرات نفت ایران به هند در ماه فوریه ۲۰۱۷ اشاره می‌کند. براین اساس، واردات نفت هند از ایران در این ماه، به ۶۴۷ هزار بشکه در روز افزایش یافت که نسبت به ماه ژانویه، ۱۶۰۷ درصد رشد داشته است و نسبت به ماه فوریه سال ۲۰۱۶ میلادی، افزایش سه‌برابری نشان می‌دهد. بر اساس این گزارش، در ماه فوریه ایران پس از عربستان به دومین

کارت مجوز حمل اسلحه با مشخصات: پیران دولول تهر مدل کوسه با شماره بدنه ۲۱۷۰۰۷۵۴ ساخت ایران به نام اسماعیل (اسمعیل) چاوشی به‌هنگام سرقت خودرو مفقود شده است. از یابنده تقاضا می‌شود با شماره تلفن ۰۹۱۸۸۳۳۱۵۶۹ یا ۰۸۳۳۷۲۴۶۶۱۸ تماس گرفته یا به نشانی کرمانشاه-انتهای بلوار سجاد-زیباشهر-مجتمع فرهنگیان-بلوک کاج-۳ طبقه پنجم مراجعه نماید. با سپاس

لو شرق ۰۲۶۰۰۲۶۴۰۰۸۸۶۴

sharhline@sharghdaily.ir
پایک، ۰۰۰۰۴۶۹۹

- چرا دانشگاه‌های علوم پزشکی که با کمبود جسد برای تشریح روبه‌رو هستند، سفارش ساخت جسد پلاستیکی یا ژله‌ای نمی‌دهند؟
- چرا ۱۹۷۲ پنجاهمین ۲۸ بهمن برای رسیدگی به موضوعی با مرکز اطلاع‌رسانی ۱۱۰ تماس گرفتیم، یکی از ایراتورها گفت با شماره ۱۹۷ تماس بگیریم. درحالی‌که وقت دکتر داشتیم و فرصت رسیدگی به موضوع را نداشتیم، آیا در صورت مشاهده برخی مسائل که مربوط به مأموران نیروی انتظامی است، بهتر نیست پلیس ۱۱۰ موضوع را ثبت و رسیدگی کند؟
- علی اکبری از تهران
- میشه بسه؟! پادش به خیر مهران مدیری در سال‌های گذشته سریالی ساخت که مورد توجه بسیاری از بینندگان تلویزیون قرار گرفت. «میشه بسه»، حالا هم یاد برخی مدیران و بازنشستگان اقدام که میز و صندلی ریاست را با چنگ‌دندان محکم چسبیده‌اند و به روی مبارکشان هم نمی‌آورند که بازنشسته شده‌اند و باید استراحت کنند و اجازه دهند چند جوان تحصیل کرده و بی‌کار که سال‌هاست در رشته مدیریت یا عنوان دیگری تحصیل کرده‌اند و توانایی انجام همان کارها را دارند، راه آن را ادامه دهند؛ اما میز و صندلی ریاست و قدرت و از همه مهم‌تر حقوق مکفی، اجازه نمی‌دهد این افراد از کارشان دست بکشند! آنها برای اینکه کارشان را از دست ندهند، ادعا می‌کنند که ما خدمتگزار مردم هستیم و خدمتگزار، بازنشستگی ندارم! به نظر نبود قانون و مقررات باعث سواستفاده عده‌ای شده است که باید پرسید این بی‌قانونی تا چه‌موقع قرار است ادامه داشته باشد؟ به راستی میشه بسه؟! علی از تهران
- ایستگاه مترو یا دریاچه؟ شرکت بهره‌برداری مترو ایستگاه شهید حقانی، درهای ورود و خروج مسافران را در محلی قرار داده که شبیه راهرو است و در این محل آب باران جمع می‌شود و مسافران مشکلات فراوانی را تحمل می‌کنند. مترو یا باید مسئولان شرکت اطلس را ملزم به پاکیزه و خشک نگه‌داشتن محل کند یا اینکه محل ورود و خروج مسافران را تغییر دهد.

حکیمه سادات حسینی

انتشارات بدرقه جاویدان

خیابان ولی عصر - نبش خیابان فاطمی | تلفن: ۰۲۱ ۸۸۹۷۵۵۸۱ الی ۴

کافه کتاب در طبقه دوم فروشگاه

فروشگاه در ایام نوروز (از اول تا دهم فروردین) از ساعت ۱۰ صبح تا ۸ شب باز است

حسین صدر

حقوق زن در اسلام و اروپا

شاهین کورنیه

جین ایر

نصیر قاضی / ترجمه اصحیح انصاری

جانون در تاریخ سازان جهان

عصر طلایی

عصر طلایی

محسن نیکبخت

نوگفته‌هایی از تخت جمشید

ناتالیا گینزبورگ

میشل عزیز

میرزا محمد احمدی (سربراہی محض)

حقوق بگیران انگلیس در ایران

سامرست موام

طلسم

کوسه با شماره بدنه

مادام بوواری

جنگ و اشغال بود. ۶- هم‌اکنون هدف عراق برای براندازی نظام، با این فرض و استدلال که این هدف با تصرف تهران تأمین می‌شد و از نظر نظامی، عراق فاقد این توانایی بود، مورد تردید قرار گرفته است. درحالی‌که برابر برخی شواهد و قراین موجود و با فرض بی‌ثباتی سیاسی و ناتوانی نظامی در ایران، احتمالاً چنین تصور می‌شد که حمله عراق به مثابه یک شوک نظامی، زمینه براندازی را فراهم خواهد کرد. نظر به اینکه چگونگی براندازی از طریق حمله و اشغال محل پرسش است و در این زمینه هنوز اسناد درخور اعتنا منتشر نشده است، این احتمال وجود دارد که به دلیل وضعیت ایران در آستانه جنگ، بیش از اندازه به تأثیر جنگ برای براندازی نظام امیدواری و خوش‌بینی وجود داشته و در نتیجه، سازوکارهای براندازی بر اثر جنگ، چندان مورد بحث قرار نگرفته است.

۷- با وجود آشکار شدن ناتوانی عراق برای تجزیه خوزستان و براندازی نظام، غرب از طریق اقدام‌نکردن برای محکوم کردن متجاوز و درخواست عقب‌نشینی به مرزها، از عراق برای ادامه جنگ و استقرار در مناطق اشغالی حمایت کرد. در دوره استقرار ارتش عراق در مناطق اشغالی، تلاش برای حمایت از اپوزیسیون به‌منظور گسترش بی‌ثباتی در ایران، در نیمه اول سال ۱۳۶۰ تشدید شد. همچنین مقامات رسمی عراق نیز در اظهارات خود، در مقایسه با گذشته، از تجزیه ایران سخن گفتند.

نتیجه‌گیری

۱- از نظر جمعی از کارشناسان و صاحب‌نظران، چشم‌انداز ایران پس از پیروزی انقلاب، اغتشاش، تجزیه و حاکمیت جریان‌ات کمونیستی ارزیابی می‌شد. تلاش برای استقرار نظام حمایت‌شده از سوی غرب در ایران، موجب استفاده از قدرت نظامی برای براندازی نظام از طریق حمله نظامی عراق شد. شکست عراق در حمله به ایران، موجب ضرورت تداوم جنگ و اشغال به‌منظور استفاده از این وضعیت برای براندازی بود که ماهیت تحولات سال اول جنگ را شکل داد.

۲- قدرت و توانمندی سازماندهی دفاع همه‌جانبه و مردمی در برابر حمله عراق، با وجود غافلگیری، همچنین برخورداری از توانایی تبدیل قدرت دفاعی به آزادسازی، موجب تثبیت نظام برآمده از انقلاب در درون بحران امنیتی و جنگ شد. موضوعی که با وجود اهمیت آن، تاکنون مورد پژوهش عمیق و مستند قرار نگرفته است.

«کارشناس مسائل دفاع مقدس»